

USKO JA VIISAUS

Väinö Hotti

Tehosteet: Väinö Hotti

Tukka ja viisaus

Joskus on sanottu: ”*Tukka ja järki ei pysy samassa päässä.*” – Entä ”usko ja viisaus”, voivatko nämä olla samassa päässä?”

”*Uskon, että ymmärtäisin*” (Anselm).

”**Miksi ette jo itsestänne päätä, mikä oikeata on?**” (Luuk.12:57).

Jeesus vetosi varsin usein ihmisten ajattelukykyyn ja järkeen.

Matteuksen evankeliumissa tällaisia kohtia on n.50.

On sanottu, että psalmeista saa hyviä ”sytykkeitä” rukouselämään. Koko Raamattu antaa taas hyviä ”sytykkeitä” mietiskelyyn ja ajatteluun!

”Nämä Lutherin valtavat sanat: *Oratio, meditatio, tentatio faciunt theologum* rukous, mietiskely ja ahdistus tekevät miehestä teologin” (Franz Pieper, Kristillinen dogmatiikka, s.59).

Maailman viisaus

Raamattu erottaa Jumalan viisauden ja maailman viisauden toisistaan. Jumalan viisaus on aivan eri kategoriassa! Tie Jumalan viisauteen on vanhurskauttaminen ja uudestisyntyminen.

”**Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa**” (Joh.3:3).

”**Kehuessaan viisaita olevansa he ovat tyhmiksi tulleet**” (Room.1:22).

”**Mutta me emme ole saaneet maailman henkeä, vaan sen Hengen, joka on Jumalasta, että tietäisimme, mitä Jumala on meille lahjoittanut; ja siitä me myös puhumme, emme inhimillisen viisauden opettamalla sanoilla, vaan Hengen opettamalla, selittäen hengelliset hengellisesti. Mutta luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkisteltava hengellisesti. Hengellinen ihminen sitä vastoin tutkistelee kaiken, mutta häntä itseään ei kukaan kykene tutkistelemaan. Sillä: ”kuka on tullut tuntemaan Herran mielen, niin että voisi neuvoa häntä?” Mutta meillä on Kristuksen mieli**” (1. Kor.2:12-16).

”Älköön kukaan pettäkö itseään. Jos joku teidän joukossanne luulee olevansa viisas **tässä maailmassa**, tulkoon hän tyhmäksi, että hänestä tulisi viisas. Sillä tämän maailman viisaus on hullutus Jumalan silmissä. Sillä kirjoitettu on: ”Hän vangitsee viisaat heidän viekkauteensa”; ja vielä: ”Herra tuntee viisasten ajatukset, hän tietää ne turhiksi” (1. Kor.3:18-20).

Salattu viisaus

”Sillä hetkellä hän riemuitsi Pyhässä Hengessä ja sanoi: ”Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, että **olet salannut nämä viisailta ja ymmärtäväsiltä ja ilmoittanut ne lapsenmielisille**. Niin, Isä, sillä näin on sinulle hyväksi näkynyt” (Luuk.10:21).

”Salattu viisaus ei kenenkään tykönä säily muuta kuin sisällisessä ristien koulussa” (Paavo Ruotsalainen / Salattu viisaus s.36).

Hullu ja hätäinen

Uskoon tulo merkitsee perusteellista remonttia ihmisen sisikunnassa. Kaikki menee uusiksi! Hyvin helposti myös henkinen tasapaino järkkyy. *”Herännyt on hullu ja hätäinen.”* Uskoontulon alkutaipaleella voi esiintyä omituista käyttäytymistä, joka sitten ajan mittaan korjaantuu ja tasaantuu. Opastus on tarpeellista harharetkien välttämiseksi. Lahkolaisuus vaanii uskoon tullutta. Lähtökohtaisesti uskoontulo kuitenkin merkitsee parantumista, eheytyä ja tervehtymistä:

”Hartaasti minä odotin Herraa, ja hän kumartui minun puoleeni ja kuuli minun huutoni. Ja hän nosti minut ylös turmion kuopasta, lokaisesta liejusta, ja asetti minun jalkani kalliolle, hän vahvisti minun askeleeni. Hän antoi minun suuhuni uuden virren, kiitoslaulun Jumalallemme. Sen näkevät monet ja pelkäävät ja turvaavat Herraan” (Ps.40:2-4).

Kaksi heräämistä

Pyhä Henki herättää aluksi suruttomuuden unesta synnin tuntoon. Omatunnon vaiva saattaa viedä yön levon ja päivän rauhan. Kun armo kirkastuu, sieluun laskeutuu Kristuksen rauha. Tämän jälkeen voi pitkäänkin olla tunne, ettei syntiä ole olemassakaan. Ennen pitkää kuitenkin Pyhä Henki vie syvemmälle itsensä tuntemiseen; ihmisestä tulee jälleen syntinen. Alkaa uskon kilvoitus. Uskovan tulee jatkuvasti tulla ”tuhlaajapojan uskolla” Kristuksen tykö. **Pyhitys on lisääntyvää synnin ja armon tuntoa!**

MARTTI LUTHER
1483 - 1546

"Luther joutui siltä kohdalta vähitellen tuohon uuteen näkemykseen: simul iustus et peccator, samalla kertaa vanhurskas ja syntinen. Se on tila, missä kristitty jatkuvasti, joka päivä elää: kadotettu ja tuomittu, mutta Kristuksessa armahdettu...Tämän 'uuden' vanhurskauttamisopin yksinkertaisena ja valtavana sisältönä oli 'sola fide, sola gratia, solus Christus', pelkkä usko, pelkkä armo, pelkkä Kristus" (Kares, Luther, ss.373,374).

"Varo sen tähden pyrkimästä sellaiseen puhtauteen, ettet enää omissa silmissäsi tahdo näyttää syntiseltä, - et enää sellainen olla. Kristus asuu näet vain syntisten luona" (Kares, Luther, s.380).

Viisaus uskon mukana

Luther tuo toistuvasti esille, kuinka uskoontulon myötä ihminen saa uuden arvostelukyvyn. Lutherilla tämä tapahtui TORNIKOKEMUKSEN yhteydessä. *"Kaiken uusin silmin näen nyt."* Pyhä Henki on tämän uuden viisauden takana. Ilman uskoa ollessaan ihmisen järki on pimentynyt: *"Soaistu on järkemme, synnin sumu sielun peittää"* (Vvk. 196:2).

"Me sitä vastoin, jotka uskomme Kristukseen ja joilla on hänen mielensä, 'arvostelemme kaikkea, mutta meitä itseämme ei kukaan kykene` todellisesti eikä Jumalan edessä 'arvostelemaan'(1 Kor.2:15)" (Gal. kirj. sel. s.643).

"Kristityt ovat kaikkien oppien arvostelijoita...he voivat suoralta kädeltä lausua sellaisen arvostelun, että turkkilainen koraaninen on tuomittu...Samoin he langettavat tuomion paavista" (mt .s.170).

"Niin, me olimme silloin vajonneina niin kauhistavaan pimeään, ettemme kyenneet mitään asiaa oikein arvostelemaan. Mutta nyt, kun evankeliumin valo välkehtii, alistamme kaikki elämänkutsumukset maailmassa varman ja erehtymättömän arvostelumme alaisiksi" (259).

Jumalan hullu

Maailma laittaa uskoon tulleen tavallisesti ”hullun kirjoihin”:

”Mutta kun hän näin puolustautui, sanoi Festus suurella äänellä: **”Sinä olet hullu, Paavali, suuri oppi hulluttaa sinut”**. Mutta Paavali sanoi: **”En ole hullu, korkea-arvoinen Festus, vaan puhun totuuden ja toimen sanoja”** (Apt.26:24,25).

”En tahdo enää puhua tuon pedon kanssa, sillä on niin syvä katse ja kummallisia mietteitä päässä” (kardinaali Cajetanus) (Kares, Luther, s.90).

”hän tuntee, että hänen elämänsä korkeimpia hetkiä ovat ne, kun Jumala oli tehnyt hänet hulluksi” (95).

”Kyllä Jumala auttaa` tai vastasi leikkisästi: `Jumala on hullujen holhooja`” (155).

”Ja kuta viisaampia, oikeudenmukaisempia ja pyhempitä ihmiset ovat Kristuksesta, sitä en enemmän he vahingoittavat evankeliumia” (Gal.kirj. sel. s.59).

Esiymmärrys

Raamattu on ”seitsemällä sinetillä” lukittu kirja:

”Ja minä näin valtaistuimella-istuvan oikeassa kädessä kirjakäärön, sisältä ja päältä täyteen kirjoitetun, seitsemällä sinetillä suljetun” (Ilm.5:1).

Kun ihminen tulee uskoon ja uudestisyntyy, nuo sinetit avautuvat:

Tällöin saadaan välttämätön ”esiymmärrys”, jotta hengelliset asiat voivat avautua.

Kääntymättömän ajatus Jumalasta

”Hullu sanoo sydämessänsä: ”Ei ole Jumalaa”. Turmiollinen ja iljettävä on heidän menonsa; ei ole ketään, joka tekee, mikä hyvää on” (Ps.14:1).

Jumalan kieltäminen johtaa automaattisesti moraalittomaan elämään!

Jumalatodistus tulee kattavasti esille joka puolella luontoa. Se on kaikkien nähtävissä ja koettavissa:

”sentähden että se, mikä Jumalasta voidaan tietää, on ilmeistä heidän keskuudessaan; sillä Jumala on sen heille ilmoittanut. Sillä hänen näkymätön olemuksensa, hänen iankaikkinen voimansa ja jumalallisuutensa, ovat, kun niitä hänen teoissansa tarkataan, maailman luomisesta asti nähtävinä, niin etteivät he voi millään itseänsä puolustaa” (Room.1:19-20).

Mistä viisaus tulee?

”Vanhurskaan suu lausuu viisautta, ja hänen kielensä puhuu oikeuden sanoja” (Ps.37:30).

”Herran pelko on viisauden alku, hyvä ymmärrys kaikille, jotka sitä noudattavat” (Ps.111:10).

”Ja Jumala antoi näille neljälle nuorukaiselle taidon käsittää kaikki kirjoitukset ja kaiken viisauden; ja Daniel ymmärsi myös kaikkinaiset näyt ja unet. Kun sitten ne päivät olivat kuluneet, joiden jälkeen kuningas oli käskenyt tuoda heidät esiin, niin hoviherrain päällikkö toi heidät Nebukadnessarin eteen. Kun nyt kuningas keskusteli heidän kanssaan, **ei ollut heidän joukossansa yhtäkään Danielin, Hananjan, Miisaelin ja Asarjan vertaista.** Niin he tulivat kuninkaan palvelijoiksi” (Dan.1:17-19).

”Katso, he ovat hyljänneet Herran sanan - mitä heillä on viisautta?” (Jer.8:9).

VIISAUDEN KIRJA

Raamattu on kokonaisuudessaan VIISAUDEN KIRJA:

”Herran laki on täydellinen; se virvoittaa sielun. Herran todistus on vahva, se tekee tyhmästä viisaan” (Ps.19:8).

”Sinun todistuksesi ovat minun iloni, ne ovat minun neuvonantajani” (Ps.119:24).

”Sinun käskysi tekevät minut vihollisiani viisaammaksi, sillä ne ovat minun omani iankaikkisesti” (Ps.119:98).

”Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun tielläni” (Ps.119:105).

”Sinun sanasi on kokonansa totuus, ja kaikki sinun vanhurskautesi oikeudet pysyvät iankaikkisesti” (Ps.119:160).

”Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo” (Room.15:4).

”Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus” (Joh.17:17).

”pääsisivät tuntemaan Jumalan salaisuuden, Kristuksen, jossa kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkeytinä” (Kol.2:2,3).

”koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa” (2. Tim.3:15).

”Koko Raamattu on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta ja on hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa” (2. Tim.3:16; Saarnivaaran käänn.).

Lahkolainen on mieletön

Paavali oli saattanut galatalaiset ”raittiiseen (ekkesia-) uskoon”. Judaistit viekoittelivat heidät lahkolaisuuteen. Näin heistä tuli ”mielettömiä, älyttömiä ja järjettömiä”:

”Oi te älyttömät galatalaiset! Kuka on lumonnut teidät, joiden silmäin eteen Jeesus Kristus oli kuvattu ristiinnaulittuna?” (Gal.3:1).

Älyttömyys perustui siihen, että galatalaiset askartelivat ”paloitellun Kristuksen” parissa:

”Tarkoitan sitä, että yksi teistä sanoo: ”Minä olen Paavalin puolta”, toinen: ”Minä Apolloksen”, joku taas: ”Minä Keefaan”, joku vielä: ”Minä Kristuksen”. Onko Kristus jaettu?” (1. Kor.1:12,13).

Eksymys oli äärimmäisen vakava asia. Sen mukana meni taivasosuus:

”Te olette joutuneet pois Kristuksesta, te, jotka tahdotte lain kautta tulla vanhurskaiksi; te olette langenneet pois armosta” (Gal.5:4).

”Missä Kristus julistetaan kokonaisena, paloittelematta, siellä julistetaan totuutta. Missä Häntä paloitellaan, siellä julistetaan puolitotuutta. Ja puolitotuus on täydellinen valhe” (Wilhelmi Malmivaara; Salattu viisaus, s.130).

”Eivät lahkot tavallisesti voita niitä, joissa Herra on perinpohjaisen herätyksen saanut vaikuttaa, kun sitä vastoin puoliheränneet kartuttavat niiden joukkoa” (Wilhelmi Malmivaara; Salattu viisaus, s.53).

Mieletön mies

”Rikkaan miehen maa kasvoi hyvin. Niin hän mietti mielessään ja sanoi: 'Mitä minä teen, kun ei minulla ole, mihin viljani kokoaisin?' Ja hän sanoi: 'Tämän minä teen: minä revin maahan aittani ja rakennan suuremmat ja kokoan niihin kaiken eloni ja hyvyteni; ja sanon sielulleni: sielu, sinulla on paljon hyvää tallessa moneksi vuodeksi; nauti lepoa, syö, juo ja iloitse'. Mutta Jumala sanoi hänelle: 'Sinä mieletön**, tänä yönä sinun sielusi vaaditaan sinulta pois; kenelle sitten joutuu se, minkä sinä olet hankkinut?' Näin käy sen, joka kokoaa aarteita itselleen, mutta jolla ei ole rikkautta Jumalan tykönä.” (Luuk.12:16-21).**

Lyhytnäköisyys ongelmana

Ajallisesti rikas mies saattoi olla hyvinkin viisas. Hänellä oli todennäköisesti hyvä maine järkevänä isäntänä. Hän ehkä suunnitteli pikku tarkasti jokaisen päivänsä, viikkonsa ja kuukautensa. Mutta hänen suunnitelmansa eivät ulottuneet riittävän pitkälle; häneltä puuttui PITKÄN TÄHTÄIMEN SUUNNITELMA (PTS). Hengelliset asiat eivät häntä kiinnostaneet. Hän ei ottanut huomioon ajallisen elämän väliaikaisuutta ja katoavaisuutta. Ja se oli vakava virhe. Lienee niin, että tänään rikkaalla miehelle on monia osatovereita!

”Sinä opiskeleva nuori, mitä suunnitelmia sinulla on elämässäsi?

- Aion opiskella ja saada toimen. Menen naimisiin ja perustan kodin.

Entä sitten?

- Toivon saavani turvatun toimeentulon ja arvostetun aseman.

Entä sitten?

- Niin, sitten tulen vanhaksi ja siirryn eläkkeelle.

Entä sitten?

- Sitten – niin sitten tulee tietenkin kuolema.

Entä sitten? Mihin joudut kuoleman jälkeen? (Saarnivaara, Katso, tässä on tie).

Lyhytnäköinen kirkko

OSMO TIILILÄ

3.3.1904 – 16.12.1972

LASSE MARJOKORPI

Osmo Tiililä ruoski aikoinaan kirkkoa siitä, että se keskittyi rikkaan miehen tavoin ”tämänpuoleisiin”: KIRKKO ON SITÄ VARTEN, ETTÄ TÄÄLLÄ KUOLLAAN!

”Kirkkokaan ei näytä aina muistavan, ettei se ole olemassa tehdäkseen päiväperhosten hetken lentoa mahdollisimman ruusunhohteiseksi” (Tiililä, Kuolema, s.26).

*”Suuntautuminen tulevaan hyvään tekee kristityistä **matkalaisia**. Maailman lapset etsivät hyvänsä ajallisista ja saavat myös niistä palkkansa, mutta Jumalan lasten aarre on taivaissa”* (mt. s.63).

”Vähäisenkin hengellisen arvostelukyvyn omaava henkilö huomaa yleensä, missä usko on elävää ja missä ei, mutta eräällä alueella tällainen henkien erottaminen ei näytä yhtä helpolta. Tarkoitin sitä matkamiehen mielen syrjäytymistä, mikä syntyy innokkaan sosiaalisen toiminnan piirissä” (66).

Tiililä teki hartiavoimin töitä kääntääkseen kansakirkkolaivan turmioon vievän kurssin – mutta turhaan.

*”Koska se (kirkko) ei ole, kuten Rooma opettaa omastaan, **sine macula et ruca**, sen on alati tarkistettava kulkutietään: **ecclesia semper reformanda est**”* (Tiililä, Kristilliset kirkot ja muut yhteisöt, s.262).

LASSE MARJOKORPI puhalsi selkeästi pasuunaan 1971 kirjallaan KIRKON KUOLEMAN SAIRAUUS. Tuo pieni kirjanen (125 s.) oli terävä analyysi kirkon senaikaisesta surkeasta tilasta. Vaikka tuosta ajasta on kulunut jo lähes 50 vuotta, se on pääosiltaan vieläkin ajankohtainen. Tämä kertoo, että profeetallinen henki on ollut inspiroimassa sen kirjoittajaa! Sekä Tiililän että Marjokorven voimallinen sanoma on pitkälti ”vaiettu kuoliaaksi”!

”Ihmisten huolien ja vaikeuksien hälventäminen ei ole mitenkään erityisesti kristillinen tehtävä. Joka sellaiseen ryhtyy, tietäköön ja tiedostakoon sen, mitä saksalainen teologi Hans Asmussen sanoi kerran jollekin papille: ‘Tämä ihminen odottaa sinulta sellaista, millä ei ole mitään tekemistä sinun pappiskutsumuksesi kanssa.’ Epäuskoiselle ihmiselle kirkolla ei kirkkona pitäisi olla Jumalan lain julistamisen ohella muuta annettavaa kuin kehotus kääntymiseen ja Jumalan armon omistamiseen” (**Marjokorpi**, Kirkon kuoleman sairaus, s.29).

”Aikamme uskosta käytävää keskustelua sävyttää usein jonkinlainen ”hyvän” monopolisoiminen kirkolle. Päätellään, että jokainen ihminen, joka tuo esille jotakin positiivista, joka tekee jotakin hyvää ja on vilpitön käsityksissään, olisi kastettuna ilman muuta kristitty” (30).

”Nykyisen kansankirkkoapologiamme vika on siinä, että se on liiaksi vain vallitsevan tilanteen vanhurskauttamista” (34).

”Mutta jos se hylkää profeetallisen kutsumuksensa ja jää vain alituiseksi tilanteen vanhurskauttajaksi, se ei enää toimita tehtävänsä, vaan on langennut massojen myötäjuoksijaksi ja joukkojen uskonnolliseksi pyhittäjäksi” (40).

”Maallistuneen kirkon muuan mielivirsi on väite, jonka mukaan aikamme ihmiset ovat muutenkin jo niin ahdistuneita, ettei heidän hätäänsä saa enää lisätä julistamalla heille Jumalan käskyjä ja puhumalla Jumalan vihasta ja rangaistuksesta. Ahdistuneita he epäilemättä ovat, eri asia kuitenkin on, onko tämä ahdistus Jumalan sanan aiheuttamaa murhetta” (50).

Nämä kaksi JOHANNES KASTAJAA ovat turhaan julistaneet parannusta Suomen kansalle – meno on jatkunut entisellään. Kirkko on luopumuksen syöksykierteessä!

”Niinä päivinä tuli Johannes Kastaja ja saarnasi Juudean erämaassa ja sanoi: ”Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle” (Matt.3:1,2).

